

Ontslag van directeur Gerald Leitner kent lange nasleep

IFLA snakt naar rust

Illustratie: Shutterstock

Na zijn ontslag troffen Gerald Leitner en IFLA een schikking. Maar de rust keerde niet terug, want najaar 2022 schreef het Zweedse *Biblioteksbladet* over wat zich op het hoofdkantoor in Den Haag zou hebben afgespeeld. In ons artikel gaan we op zoek naar de antwoorden op vijf prangende vragen: Waarom moest Leitner vertrekken? Hoe gedroeg hij zich als directeur? Hoe ging de toenmalige RvT om met de klachten? Hoe gaat de huidige RvT om met de nasleep van het ontslag? En hoe ziet de toekomst van IFLA eruit?

Het ontslag van directeur Gerald Leitner leidde in april een periode van onrust in bij IFLA, 'de wereldwijde stem van bibliotheken'. *Bibliotheekblad* stelt betrokkenen de openstaande vragen. 'Alsjeblift, niet nóg een artikel over de voormalige baas.'

TEKST: STAN VERHAAG • FOTO'S / ILLUSTRATIES: ZIE CREDITS LANGS ZIJKANT

Hoe ga je als werkgever om met een leidinggevende over wie medewerkers klagen? De Raad van Toezicht (RvT) van IFLA (de International Federation of Library Associations and Institutions) deed het als volgt: hij liet eind 2021 twee onderzoeken doen naar de klachten en liet in april 2022 weten dat directeur Gerald Leitner was ontslagen. Drie maanden later, op 22 juli 2022, trachtte de nieuwe RvT van IFLA wat meer duidelijkheid te scheppen over die beslissing. Dat gebeurde tijdens een openbare bijeenkomst in Dublin – onderdeel van het jaarlijkse congres – getiteld 'Out in the open' (die sessie van anderhalf uur is op YouTube terug te kijken). In oktober troffen IFLA en Gerald Leitner een schikking, waarvan de details niet openbaar werden. De rust keerde niet terug, want in het najaar verschenen artikelen in het Zweedse tijdschrift *Biblioteksbladet* (zeg maar de Zweedse variant van *Bibliotheekblad*) over wat zich op het hoofdkantoor van IFLA in Den Haag zou hebben afgespeeld.

Voor het artikel dat u nu leest, sprak *Bibliotheekblad* met vier personen. Ten eerste het toenmalige Nederlandse lid van IFLA's RvT die besloot Leitner weg te sturen. Ten tweede een oud-medewerker die in 2017 en 2018 op het hoofdkantoor werkte. En tot slot hadden we een dubbelinterview met de Duitse IFLA-president Barbara Lison en de Nederlander Jaap Naber, de huidige penningmeester in de RvT van IFLA.

We gaan op zoek naar de antwoorden op vijf prangende vragen: Waarom moest Gerald Leitner vertrekken? Hoe gedroeg hij zich als directeur? Hoe ging de toenmalige RvT om met de klachten? Hoe gaat de huidige RvT om met de nasleep van het ontslag? En hoe ziet de toekomst van IFLA eruit?

Perry Moree

Perry Moree is sinds zeven jaar directeur bij ZB Bibliotheek van Zeeland. Vanaf augustus 2021 was hij tijdelijk lid van de Raad van Bestuur van IFLA. 'Het is helemaal niet geworden wat ik ervan had gehoopt', blikst hij terug. 'Ik zat er eigenlijk om de financiën transparanter en duurzamer te maken. IFLA kan gebruikmaken van geld dat de Bill and Melinda Gates Foundation beschikbaar heeft gesteld. Via een zelfstandige stichting, SIGL genaamd, komt dat geld bij IFLA terecht. Het gaat om tijdelijk geld waarmee ze de komende vijf of zes jaar flinke investeringen in de sector kunnen doen. Het was een laatste gift van de familie Gates aan het bibliotheekwezen. Mijn idee was dan ook idealistisch: "We moeten een tienjarenplan maken." Maar ik heb me helaas geen seconde beziggehouden met financiële voorstellen, want vanaf het begin kreeg het allemaal een andere wending. Er werd een problematische situatie geschetst binnen het IFLA-hoofdkantoor. Daar ging de volle aandacht van ons als RvT naar uit.'

Illustratie: Shutterstock

Ingrid Bon: 'De manier van leidinggeven van Gerald die ik heb leren kennen in mijn twee jaar op het hoofdkantoor is bepaald niet mijn stijl. Hij heeft ook ooit tegen mij staan foeteren, maar toen dacht ik: "Joh, je kletst maar een eind heen. Je kunt nu wel staan gillen, maar dat krijgt op mij totaal geen vat, want ik vind het zo irreal en absurd.'

Wat voor situatie was dat?

'Het ging om klachten van mensen op de werkvloer. Ik hoop dat u begrijpt dat ik daar niet heel veel over kan zeggen. Er staat een en ander in dat Zweedse blad. In het begin wisten we niet goed wat we ermee aan moesten. Er lagen klachten van de werkvloer, wij waren als RvT met elf leden de formele bestuurders.'

Wat deed u met die klachten?

'Ik heb juridisch advies ingewonnen bij bevriende juristen: "Wat zou jij doen in zo'n geval?" Zij zeiden: "Laat een onderzoek doen door een onafhankelijke firma. Anders blijft het maar doorgaan." We hebben daarop twee aparte onderzoeken laten doen. Mijn hele periode in de RvT van oktober 2021 tot en met maart 2022 is door die kwestie in beslag genomen. In maart hebben we als RvT de grote beslissing genomen om de directeur te ontslaan.'

Want wat bleek er uit de onderzoeken?

'Ik kan me voorstellen dat u van alles wilt weten over die onderzoeken, maar ik ben er alweer een hele tijd uit, moet ik zeggen. Ik heb gehoord dat ze geschikt hebben met de directeur. Ik ken de details van die schikking niet, maar ik denk dat daar een vertrouwelijkheidsclausule aan vastzit. Althans, zo zou ik het gedaan hebben als ik geschikt zou hebben. Dus dat je van beide zijden geen details deelt over de gemaakte afspraken. De afspraak die

wij in maart 2022 als RvT hebben gemaakt, was: "Houd het nu maar vertrouwelijk. Het heeft geen enkele zin om allerlei interviews te gaan geven. En volg onze berichten op de website."

Het was dus een bewuste keuze om de uitkomsten van de onderzoeken niet te delen met de buitenwereld?

'Ja, die zijn alleen bekend bij de RvT-leden.'

Waarom wilt u er niets over kwijt?

'Ik vind niet dat ik dat moet doen. Ik wist al langer dat ik me zou terugtrekken als lid van de RvT, want het was niet langer verantwoord om er zo veel tijd in te steken. Maar ik heb bewust gewacht tot we de beslissing naar aanleiding van de rapporten hadden genomen.'

Gingen de klachten alleen over de directeur?

'Het ging over de vervelende situatie op de werkvloer, maar wat er langzamerhand ook uitkwam, was dat onze aangesloten leden de financiën weinig transparant vinden. Zelfs ik als penningmeester vond ik het een heel ingewikkelde constructie, met een stichting, een holding en drie bv's. Aan de gemiddelde bibliothecaris is het bijna niet uit te leggen. Ik weet dat mijn opvolger Jaap Naber eraan werkt om het wat meer transparant te maken.'

Had u als RvT dingen anders moeten doen, met de wijsheid achteraf?

'Er was een probleem en wij hebben een stevige beslissing genomen. Je kunt zeggen: "Waarom duurde dat vijf, zes maanden?" Anderzijds moet je dit soort onderzoeken wel heel secuur doen. Het had misschien sneller gekund, maar vanwege de degelijkheid heeft het zo lang geduurd.'

Ik vind IFLA nog steeds een geweldige organisatie. Ik heb bewondering voor de huidige én voormalige medewerkers.

Er was een nare situatie en deze mensen hebben er toch maar voor gezorgd dat het congres in Dublin in juli 2022 gewoon doorging en nog een groot succes was ook.'

Ik word wel steeds nieuwsgieriger naar wat zich op het hoofdkantoor heeft afgespeeld!

'Dat kan ik mij best voorstellen, maar de weg naar voren is in ieder geval op de goede manier ingezet. Dat is voor mij het allerbelangrijkste. IFLA moet wel blijven bestaan, want ze vertegenwoordigen een mondiale stem in de bibliotheekwereld. Die moeten we koesteren – en daar waar nodig verbeteren natuurlijk.'

Ingrid Bon

Ingrid Bon werkte met een tijdelijk contract als projectmanager in de jaren 2017 en 2018 op het hoofdkantoor van IFLA, nadat ze vanaf 2002 diverse functies had bekleed binnen IFLA, waaronder die van lid van de RvT (2011-2015).

Als ik het Zweedse artikel in mijn eigen woorden samenvat, dan staat daarin dat Gerald Leitner zich als een soort van Matthijs van Nieuwkerk zou hebben gedragen.

Illustratie: Shutterstock

Ingrid Bon: 'Ik heb zelden meegemaakt dat er zo veel mensen overstuur of in tranen waren als bij IFLA op het hoofdkantoor, en ik heb ook zelden een bedrijf gezien waar zo veel mensen in bepaalde perioden van het jaar zo gestrest rondliepen.'

Ingrid Bon: 'De manier van leidinggeven van Gerald die ik heb leren kennen in mijn twee jaar op het hoofdkantoor is bepaald niet mijn stijl. In de jaren vóór ik op het hoofdkantoor ging werken, had ik zijn negatieve kanten nooit gezien, ik vond het bizar om die te leren kennen. Dingen die in een personeelsoverleg waren afgesproken, moesten op detailniveau elke keer weer aan hem worden voorgelegd, waardoor het een en ander erg stroperig en traag verliep. Want tegelijkertijd was hij erg veel de hert op. Dan schiet het allemaal niet op. En als je dan dacht "Het is tenslotte afgesproken, ik ga aan de bak", dan was hij vaak *not amused*, om het zachtjes uit te drukken. Het samenwerken met mijn collega's binnen IFLA is altijd uitstekend verlopen, maar het vervelende was de manier waarop Gerald met dingen omsprong. Hij heeft ook ooit tegen mij staan foeteren, maar toen dacht ik: "Joh, je kletst maar een eind heen. Je kunt nu wel staan gillen, maar dat krijgt op mij totaal geen vat, want ik vind het zo irreal en absurd. We hebben het zo afgesproken, jij hebt je akkoord gegeven en dus ben ik aan de slag gegaan.'

U ging niet gebukt onder zo'n uitbarsting?

'Ik reageerde wat lacherig, zo van: "Doe niet zo idioot."'

Als het bij die ene keer is gebeven, dan is het ook wel te overzien, toch?

'Maar ik zag natuurlijk ook wel wat er met mijn collega's gebeurde.'

Dat was mijn volgende vraag: heeft u daar iets van meegekregen?

'Ja, natuurlijk. Ik heb zelden meegemaakt dat er zo veel mensen overstuur of in tranen waren als bij IFLA op het hoofdkantoor.'

Had hij zulke uitbarstingen als tegen u bij anderen blijkbaar vaker dan één keer?

'Ik heb dat niet zelf gezien in die periode dat ik op het hoofdkantoor werkte. De sfeer was daar altijd goed op het moment dat Gerald buiten de deur was. Iedereen was dan ontspannen en het werk werd ook dan gewoon verzet.'

Hoorde het niet gewoon bij zijn functie dat hij veel buiten de deur was?

'Voor een deel wel, maar voor een deel waren er heel veel bezoeken waar de president voor uitgenodigd wordt. In mijn optiek is het dan lang niet altijd nodig dat de directeur daar ook bij is. Ik had wel vaker met directeuren gewerkt, en die waren nooit zo veel afwezig als hij. Een andere kronkel was dat hij bij activiteiten in het buitenland per se in een ander hotel wilde verblijven dan de andere medewerkers van IFLA, een met een betere *standing*. Dat soort details stonden ook in het Zweedse artikel, die kloppen.'

Illustratie: Shutterstock

Jaap Naber: 'Er was veel discussie over de hoogte van het salaris van de vorige directeur. Er was ook veel *framing* over dat salaris. Ik hoorde zelfs verhalen dat hij meer zou verdienen dan de Nederlandse minister-president. Wij zijn een organisatie voor en door bibliotheken die gevestigd is in Nederland. Dus is het zinvol om ons te houden aan onze Wet normering topinkomens (WNT). Het hoort bij de acties die we ondernemen om het vertrouwen in IFLA te herstellen.'

Ik vat zijn aanpak samen als: hij hield graag de controle, schoot soms uit zijn slof en was vaak de deur uit om IFLA te vertegenwoordigen.

'Ja, maar die controle hield hij in mijn ogen op een wat door-geslagen manier.'

Hij was een controlfreak?

'Als je een etiket wilt plakken, ja. Dat is niet mijn manier van leidinggeven.'

Dat kan, maar is er ook iets op af te dingen?

'Nou, ik heb zelden een bedrijf gezien waar zo veel mensen in bepaalde perioden van het jaar zo gestrest rondliepen.'

Welke periode was dat?

'Met name tijdens de jaarlijkse congresdagen werd roofofbouw gepleegd op de medewerkers van het hoofdkantoor. We waren we soms wel 20 uur van de 24 uur bezig. Dat is niet gezond als je dat zeven of acht dagen achter elkaar moet doen.'

Was dat harde werken Leitners wens? Of was het gewoon de bedrijfscultuur?

'Als directeur moet je op een gegeven moment je mensen hun gang kunnen laten gaan omdat je weet dat het goed gebeurt. Dat loslaten vond Gerald heel lastig.'

Toch is uw toon niet bitter.

'Ik wil niet overdreven met modder gooien, want het werk binnen IFLA was super motiverend. En dat geldt voor iedereen, zowel op het hoofdkantoor als in alle comité's en secties. Iedereen is vanuit een enorme betrokkenheid aan het werk. Maar als ik kijk naar hoe het uitgevoerd werd, dan kun je een hoop kritiek hebben.'

Heeft u een concreet voorbeeld?

'Wat mij mateloos gestoord heeft, zeker achteraf, is dat er continu een onderbezetting was op het hoofdkantoor. De hoeveelheid werk nam alleen maar toe, maar er kwamen geen mensen bij. Het verhaal was dat dat niet kon wegens, tja, wegens wat? Mensen vanuit een tijdelijk contract naar een vast contract overhevelen was geen optie, zei Gerald. Maar in 2019, toen ik weg was, wist hij wel voor zichzelf een enorme salarisverhoging binnen te hengelen die continu doorliep. Dat vond ik bizar. Toen dacht ik: "Joh, daar kun je minstens één en misschien wel twee extra mensen van aannemen." Dan zit je daar dus niet alleen maar voor de goede zaak. Dat heeft me behoorlijk gestoken. Voor mij persoonlijk was het overigens geen drama, want ik had een terugkeergarantie naar Rijnbrink, de Provinciale Ondersteuningsinstelling (POI) voor bibliotheken in Gelderland en Overijssel.'

Hoe kijkt u naar de rol van zijn werkgever, de Raad van Toezicht?

'Die heeft in het verleden stappen overgeslagen. Het functioneren van de IFLA-directeur wordt na het eerste jaar beoordeeld. Het was dan eigenlijk standaardprocedure dat personeelsleden werd gevraagd naar hun ervaringen. Die stap is echter helemaal overgeslagen. Dat is wel vreemd, want toen waren er al een heleboel kritische kanttekeningen te plaatsen bij zijn functioneren.'

Zoals?

'Er waren toen bij het personeel al veel kritische geluiden te horen. Men vond hem autoritair en zijn controlegedrag was extreem. Sommige medewerkers stapten zelf op. Daarnaast waren er alleen tijdelijke contracten voor medewerkers, onder het mom van "daar is geen budget voor", terwijl hij wel zelf structureel zijn salaris liet verhogen. Dat rijmt niet.'

Gerald Leitner is tot op de dag van vandaag directeur bij SIGL. Snapt u dat?

'Nee, en ik denk dat daar op het komende IFLA-congres (in augustus in Rotterdam, red.) de nodige vragen over zullen komen. Het is dermate met elkaar verweven dat het niet gezond is.'

Tot slot. Heeft u ook positieve kanten leren kennen van de heer Leitner?

'Ja, want niet alles wat hij deed was slecht. Zijn visie op waar het bibliotheekwerk mondiaal heen zou moeten, was goed. Maar toen die eenmaal was neergezet, kwam er niet zo heel veel nieuws uit zijn vingers, vind ik. Hij had dus een goede start, maar daarna had er doorgepakt moeten worden. Misschien wil ik dingen sneller dan dat ze kunnen, hoor, maar ik hoop dat de volgende directeur dat samen met de president goed gaat oppakken.'

Hoe is het u vergaan na de twee jaar op het hoofdkantoor?

'In december 2018 ben ik teruggekeerd in mijn oude functie en sinds november 2022 ben ik met pensioen. Na 2018 heb ik geen contact meer gehad met Gerald, maar ik blijf IFLA als instituut een warm hart toedragen. Ik wens alle medewerkers van IFLA alle goeds en ik hoop dat er een goede nieuwe directeur komt. En ik hoop tot slot dat er goed gekeken gaat worden naar de relatie tussen SIGL en IFLA, want het lijkt me een gezonde zaak om dat goed uit te dokteren.'

Barbara Lison en Jaap Naber

Barbara Lison is de huidige president van IFLA; Jaap Naber is sinds de zomer van 2022 de penningmeester in de RvT. Lison benadrukte in Dublin op 28 juli 2022 dat er geen sprake was geweest van pestgedrag, financieel mismanagement, fraude of het lastigvallen van medewerkers door de directeur. Toch had de RvT onvoldoende vertrouwen dat zijn stijl van leidinggeven zou veranderen en om die reden besloot de RvT hem te ontslaan.

Waarom moest Gerald Leitner zijn stijl van leidinggeven veranderen?

Barbara Lison: 'Als Raad van Toezicht hadden we te weinig vertrouwen dat hij zijn stijl van leidinggeven zou verbeteren zoals nodig was. Het had puur te maken met zijn stijl van leidinggeven wat betreft het hoofdkantoor in Den Haag.'

Wat was daar mis mee dan?

Barbara Lison: 'Meer kan ik er niet over zeggen, behalve dan dat zijn manier van leidinggeven niet langer werd geaccepteerd door de RvT.'

Daarmee is nog niet duidelijk waarom u afscheid van hem nam.

Barbara Lison: 'Dat was de reden.'

Ingrid Bon vertelde me dat zij zelf één keer heeft mee-gemaakt dat de directeur tegen haar begon te schreeuwen. Is dat een voorbeeld van zijn managementstijl die hij moest veranderen?

Barbara Lison: 'Ingrid Bon werkte niet meer voor IFLA toen Leitners manier van leidinggeven werd besproken in de RvT. En ik was er niet bij toen hij haar volgens haar intimideerde. Ik kan dus niet zeggen of hij haar intimideerde. In het eerste onderzoek werd intimidatie onderzocht, maar er werd geen bewijs gevonden. In het tweede onderzoek ging het over zijn persoon als leidinggevende.'

Ingrid Bon is niet gehoord tijdens de twee onderzoeken, vertelde ze me.

Barbara Lison: 'Dat kan kloppen, want tijdens die onderzoeken zijn stafmedewerkers gehoord die op dat moment in dienst waren en ook al een aantal jaren in dienst waren geweest.'

Bestaat er een overeenkomst tussen u en de voormalige directeur waarin staat dat u geen negatieve dingen over elkaar zult zeggen?

Barbara Lison: 'De overeenkomst is een minnelijke schikking die we buiten de rechter om met elkaar zijn overeengekomen. Die kan niet openbaar gemaakt worden. Het enige wat we daarover kunnen publiceren, hebben we op 31 oktober gepubliceerd. Dat was een "amicable statement", een vriendschappelijk statement.'

Als u afscheid neemt van iemand vanwege zijn stijl van leidinggeven, waarom bent u dan niet open over die stijl van leidinggeven?

Barbara Lison: 'Hoe hadden we dat kunnen doen? Het zou namelijk een onderdeel worden van de juridische aangelegenheid. Daarom konden we hierover niets loslaten.'

Met openheid verschaft u duidelijkheid aan uw eigen mensen – met name aan degenen die klachten over hem hebben ingediend – en aan de buitenwereld. Bovendien hoeft u dan geen vragen van journalisten meer te beantwoorden die graag willen weten wat er gebeurd is en waarom u afscheid van hem heeft genomen.

Jaap Naber: 'Ik begrijp uw vragen, maar in het voorjaar van 2022 besloot IFLA naar de rechter te stappen om het arbeidscontract met de directeur te ontbinden. Daarnaast hebben we enige tijd na de conferentie op 28 juli 2022 onze kansen om de rechtszaak te winnen tegen het licht gehouden. Onze advocaten vertelden ons dat we een zeer magere zaak hadden, onder andere omdat volgens Nederlands arbeidsrecht niet de juiste procedures waren gevolgd. De advocaten adviseerden ons om voor een minnelijke schikking te gaan, waarvan het genoemde

Illustratie: Biblioteksbladet

Jaap Naber: 'We hadden al heel wat meer kunnen verbeteren als we niet zo veel tijd en energie kwijt waren geweest aan artikelen in een Zweeds tijdschrift (Biblioteksbladet 4-2022, red.) over een of andere vermeende maffiaregering op het hoofdkantoor. Vandaar dat ik ook tegen u heb gezegd: "Alsjeblieft, niet nóg een artikel over de voormalige baas."'

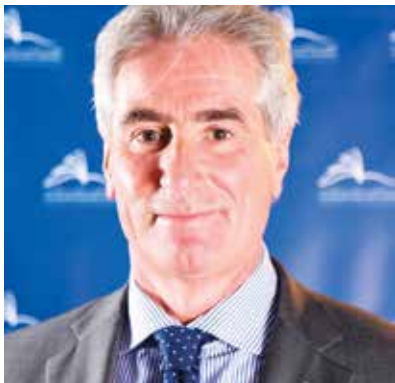

Foto: LinkedIn

Gerald Leitner.

Ingrid Bon.

Foto: GroenLinks Westervoort

Perry Moree.

Foto: ZB Bibliotheek van Zeeland

Foto: Vera Münch

Barbara Lison.

Foto: LinkedIn

Jaap Naber.

Van links naar rechts: Gerald Leitner, ex-directeur van IFLA, plus de vier betrokkenen die Bibliotheekblad sprak voor dit artikel.

vriendschappelijk statement deel uitmaakte. Ik heb daar ervaring mee en bij zulke schikkingen is het niet ongebruikelijk dat je naar buiten toe neutraal of zelfs positief bent, ondanks het feit dat de werkelijkheid anders kan zijn. Onaangenaamheden horen dan niet bij professionele uitingen daaromtrent. De aard van zo'n overeenkomst brengt dat met zich mee en dat is alles wat we erover kunnen zeggen.'

Vindt u nog steeds dat het de juiste overeenkomst is?

Barbara Lison: 'Ja.'

Waarom had u volgens uw advocaten een zeer magere zaak?

Jaap Naber: 'Omdat we niet de juiste procedure hadden gevolgd die je moet volgen als je een contract per direct wilt laten ontbinden.' Barbara Lison: 'De beslissing om de directeur te ontslaan, hadden we genomen zonder voldoende juridisch en HR-advies in te winnen. Een tweede factor die onze zaak zwak maakte, was dat IFLA-officials uitspraken hebben gedaan die ze niet hadden mogen doen, bijvoorbeeld tijdens de *Out in the open*-sessie tijdens het congres in Dublin. De advocaat van Gerald Leitner heeft die uitspraken uiteraard goed genoteerd. De verantwoordelijkheid voor die uitspraken lag en ligt bij IFLA.'

Hoezo? Mensen mogen toch zeggen wat ze willen?

Barbara Lison: 'Ja, maar er waren IFLA-officials, die overigens geen stafmedewerkers waren, die uitspraken deden die juridisch

onvoldoende onderbouwd waren. Sommigen wekten bijvoorbeeld de indruk dat het contract al was ontbonden. Dat was toen nog niet zo. En sommige uitspraken op sociale media waren ernstig beschadigend.'

Welke les heeft u geleerd van deze gang van zaken?

Barbara Lison: 'Dat als een Raad van Toezicht weer een directeur ontslaat, hij anders moet handelen.'

Is het juist dat Gerald Leitner nog steeds directeur is bij SIGL?

Barbara Lison: 'Klopt.'

Is het denkbaar dat beslissingen rondom financiële donaties door SIGL aan IFLA worden beïnvloed door Gerald Leitners gedwongen vertrek bij IFLA?

Barbara Lison: 'Dat is nooit een onderdeel geweest van de gesprekken. De directeur van SIGL neemt die beslissingen niet, dat doet de RvT van SIGL die bestaat uit vijf personen. De directeur voert slechts de beslissingen van de RvT van SIGL uit. De Raden van Toezicht van IFLA en SIGL hebben een goede en constructieve zakelijke relatie.'

Ingrid Bon stelt dat er sprake was van onderbezetting op het hoofdkantoor. In de aanloop naar het congres werd er volgens haar roofofbouw gepleegd op medewerkers. Klopt dat?

Barbara Lison: 'De organisatie van ons congres brengt inderdaad een heleboel werk met zich mee, misschien ook spanning. Dat is niet typisch iets des IFLA's, want ik ken meer organisaties die congressen organiseren. Maar voor zover ik weet kregen de medewerkers zeer veel vrijheid en ruimte om na het congres vrije tijd op te nemen en te herstellen.'

Volgens Ingrid Bon waren er na het eerste jaar van Gerald Leitner al kanttekeningen te plaatsen bij zijn functioneren, maar is de medewerkers niet gevraagd wat ze van hem vonden. Klopt dit?

Jaap Naber: 'Het is aan de werkgever, zijnde de RvT, om de directeur-bestuurder te beoordelen. Er kan informatie worden gevraagd aan het personeel, maar het personeel gaat niet over contractverlenging of -beëindiging.'

Ingrid Bon verbaast zich erover dat de directeur zo vaak in het buitenland verbleef. Deed hij dat zo vaak?

Barbara Lison: 'Ik weet niet wat voor type directeur Ingrid Bon in gedachten heeft. Een directeur is belangrijk om drie redenen: om het hoofdkantoor te leiden, de mensen die daar werken én om IFLA wereldwijd te vertegenwoordigen. Dat laatste doet de president niet in zijn eentje; hij zou tijd tekortkomen.'

De directeur moet dus vaak in het buitenland zijn?

Barbara Lison: 'Juist. Op onze website staat een nieuwsbericht over onze huidige zoektocht naar een opvolger en een link naar de taakomschrijving. Een van de belangrijkste taken is reizen en het vertegenwoordigen van IFLA wereldwijd.'

Gerald Leitner zou in hotels hebben willen verblijven die duurder waren dan waar andere mensen van IFLA verbleven. Klopt dat?

Barbara Lison: 'Dit heb ik gecheckt, want hierover hebben medewerkers ook geklaagd, die zelf zouden hebben verbleven in jeugdherbergen of vergelijkbare hotels. Wat ik u kan vertellen, is dat onze mensen rondom het congres in hetzelfde hotel verbleven als medewerkers van de PCO, de professionele congresorganisator die we hadden ingehuurd. Meestal ging het dan om viersterrenhotels.'

En waar verbleef de directeur?

'Dat heb ik niet kunnen checken, want de hotels voor de president en de directeur werden niet door IFLA vergoed, maar door de PCO.'

Ingrid Bon stelt ook dat de directeur een flinke salarisverhoging kreeg in 2019. Klopt dat?

'Hij kreeg inderdaad tijdelijk meer geld, dat was een beslissing van de Raad van Bestuur. Hetzelfde gold voor alle expats in dienst van IFLA. Dat had te maken met een onverwachte wijziging in de Nederlandse belastingwetgeving, die nadelig uitpakte voor expats. Om hen te compenseren, kregen zij allemaal een tijdelijke salarisverhoging. De hoogte daarvan was gekoppeld aan de hoogte van ieders salaris.'

In Dublin sprak Jaap Naber over een salarisplafond voor de toekomstige directeur van IFLA. Vanwaar deze wens?

Jaap Naber: 'Er was veel discussie over de hoogte van het salaris van de vorige directeur, zoals ik begreep van IFLA toen ik toetrad tot de RvT. Er was ook veel *framing* over dat salaris en er waren verhalen dat hij slecht zou zijn voor het hoofdkantoor. Ik hoorde zelfs verhalen dat hij meer zou verdienen dan de Nederlandse minister-president. Wij zijn een organisatie voor en door bibliotheken die gevestigd is in Nederland. Dus is het zinvol om ons te houden aan onze Wet normering topinkomens (WNT). Dat is het plafond waarop ik in Dublin doelde. Het hoort bij de acties die we ondernemen om het vertrouwen in IFLA te herstellen. Niemand wil dat IFLA het imago krijgt van een organisatie waar mensen zich zouden verrijken over de rug van bijvoorbeeld bibliotheken met weinig geld in Afrika en Latijns-Amerika.'

Welke andere verbeteringen heeft u doorgevoerd sinds het congres in Dublin?

Jaap Naber: 'We hadden al heel wat meer kunnen verbeteren als we niet zo veel tijd en energie kwijt waren geweest aan artikelen in een Zweeds tijdschrift (Biblioteksbladet 4-2022, red.) over een of andere vermeende maffiaregering op het hoofdkantoor. Vandaar dat ik ook tegen u heb gezegd: "Alsjeblieft, niet nóg een artikel over de voormalige baas." Maar goed. Jazeker, we hebben inmiddels allerlei verbeteringen doorgevoerd. We hebben een formele beleidsregel opgesteld voor reisvergoedingen, dit om vragen te voorkomen zoals u zojuist stelde over reis- en hotelkosten. We hebben een nieuw schema voor ons risicomanagement, dat in de RvT-bijeenkomst van maart wordt vastgesteld. Heel belangrijk is de conceptversie van ons nieuwe handboek, want daarin staat hoe je onze statuten en procedures in de praktijk moet toepassen. Het is bedoeld voor alle prachtige mensen die zich wereldwijd voor IFLA inzetten, want het is een complexe organisatie. Na alle discussies over de voormalige directeur zou je bijna vergeten dat er heel veel goed bibliotheekwerk wordt verricht in alle landen die bij ons zijn aangesloten.'

Barbara Lison: 'Als RvT hebben we een omvangrijk plan opgesteld om verbeteringen door te voeren. Dat staat op onze website, inclusief updates na elk RvT-overleg over wat er al gebeurd is en nog staat te gebeuren. Het is de leidraad voor IFLA's huidige en toekomstig handelen. In dat handboek komt ook een ethiek- en gedragscode voor de RvT. Natuurlijk is zo'n code slechts een papieren document, want het gaat er altijd om dat het in de praktijk wordt nageleefd.'

Is er ook een code waar de directeur zich aan moet houden?

Barbara Lison: 'Met hem of haar maken we een contract.'

Welke financiële gevolgen hebben het ontslag van de directeur en de juridische afwikkeling voor IFLA?

Barbara Lison: 'Dankzij onze penningmeester en directeur Financiën zijn we zeer goed op de hoogte van onze financiële situatie, inclusief het ontslag en de financiële gevolgen ervan.'

Jaap Naber: 'Uiteraard kan ik niets zeggen over hoeveel onze financiële overeenkomst met de voormalige directeur ons heeft gekost, maar de financiële situatie is nog altijd stabiel. Wat niet nieuw is, is dat de financiering door SIGL eindig is. Het huidige bedrag is nog voldoende voor enkele jaren – het gaat om een bedrag van miljoenen, maar als IFLA moeten we wel op zoek naar aanvullende fondsen. Dat wordt dan ook een belangrijke taak voor de volgende directeur.'

Wanneer begint hij of zij? Barbara Lison:

'Wij verwachten rond Pasen de gesprekken te voeren met kandidaten.'

Nawoord redactie

Het artikel in het Zweedse Biblioteksbladet is te lezen en te downloaden in een Engelstalige versie op de site van Bibliotheekblad via de verkorte link: tinyurl.com/2p8mj2h5